

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 22 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.) minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników, zaniechać w całości lub w części poboru podatków, określając rodzaj podatku, okres, w którym następuje zaniechanie i grupy podatników, których dotyczy zaniechanie.

Stan faktyczny

Miasto stołeczne Warszawa po raz kolejny postanowiło uhonorować swoich bohaterów¹⁾. Rada m.st. Warszawy w dniu 12 grudnia 2024 r. podjęła uchwałę nr XIII/480/2024 w sprawie zasad i trybu przyznawania w 2025 roku Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy Powstańcom Warszawskim, zwaną dalej „uchwałą”.

Zgodnie z § 1 ust. 2 i 3 uchwały nagroda jest przyznawana żyjącym Powstańcom Warszawskim, których dane znajdują się w zbiorach Muzeum Powstania Warszawskiego oraz żyjącemu małżonkowi Powstańca Warszawskiego, jeśli Powstańca zmarł w 2025 r., ale wniosek został złożony przed jego śmiercią. Nagrodę przyznaje Rada m.st. Warszawy na wniosek Prezydenta m.st. Warszawy (§ 2 uchwały).

Stosownie do treści § 4 uchwały – Powstańcy Warszawscy oraz ich małżonkowie otrzymują w 2025 r. nagrodę pieniężną w wysokości 20 000 zł brutto. Dodatkowo, podjęta przez Radę m.st. Warszawy uchwała w § 5 przewiduje, że Powstańcy Warszawscy, którzy w 2024 r. nie zostali wskazani jako laureaci nagrody, ze względu na niespełnienie wymogów formalnych z przyczyn od siebie niezależnych, otrzymają nagrodę pieniężną w wysokości 20 000 zł brutto za 2024 r.

¹⁾ W 2018 r. nagrody zostały wypłacone żołnierzom Powstania Warszawskiego na podstawie uchwały Rady miasta stołecznego Warszawy z 1 marca 2018 r. nr LXII/1665/2018 w sprawie zasad i trybu przyznania Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy dla Żołnierzy Powstania Warszawskiego. W 2019 r. nagrody wypłacone zostały na podstawie uchwały Rady miasta stołecznego Warszawy z 28 marca 2019 r. nr X/191/2019 w sprawie zasad i trybu przyznania w 2019 roku Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy Powstańcom Warszawskim. W 2020 r. nagrody wypłacono na podstawie uchwały Rady miasta stołecznego Warszawy z 16 stycznia 2020 r. nr XXV/695/2020 w sprawie zasad i trybu przyznania w 2020 roku Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy Powstańcom Warszawskim. W 2021 r. nagrody wypłacono na podstawie uchwały Rady miasta stołecznego Warszawy z 14 stycznia 2021 r. nr XLIII/1306/2021 w sprawie zasad i trybu przyznania w 2021 roku Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy Powstańcom Warszawskim. W 2022 r. nagrody wypłacono na podstawie uchwały Rady miasta stołecznego Warszawy z 16 grudnia 2021 r. nr LVIII/1825/2021 w sprawie zasad i trybu przyznawania w 2022 roku Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy Powstańcom Warszawskim. W 2023 r. nagrody wypłacono na podstawie uchwały Rady miasta stołecznego Warszawy z 15 grudnia 2022 r. nr LXXIV/2456/2022 w sprawie zasad i trybu przyznawania w 2023 roku Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy Powstańcom Warszawskim. Natomiast w 2024 r. nagrody wypłacono na podstawie uchwały Rady miasta stołecznego Warszawy z 14 grudnia 2023 r. nr XCII/3020/2023 w sprawie zasad i trybu przyznawania w 2024 roku Nagrody Miasta Stołecznego Warszawy Powstańcom Warszawskim.

Na mocy § 6 przedmiotowej uchwały nagroda będzie przekazana w terminie do dnia 1 sierpnia 2025 r., a w uzasadnionych przypadkach do dnia 31 grudnia 2025 r.

Zgodnie z informacjami Prezydenta m.st. Warszawy:

- na dzień 5 marca 2025 r. liczba żyjących Powstańców Warszawskich wynosi 325 osób, a ich średni wiek wynosi 98 lat,
- nagrody zostaną przekazane Powstańcom Warszawskim w bieżącym roku w formie przelewu na wskazany rachunek bankowy lub przekazami pocztowymi.

Prezydent m.st. Warszawy, wzorem lat poprzednich, wystosował wniosek o zaniechanie poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od dochodu (przychodu) z tytułu nagród dla Powstańców Warszawskich przyznanych w 2025 r. na podstawie uchwały. Jako uzasadnienie powyższego wniosku wskazano, iż osoby nagrodzone – żołnierze Powstania Warszawskiego – to ludzie zasłużeni dla obronności państwa i wolności Polski.

Przepisy podatkowe

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.), zwana dalej: „ustawą PIT”, nie przewiduje zwolnienia od podatku dochodowego świadczeń pieniężnych w postaci nagrody otrzymywanej na mocy uchwały Rady m.st. Warszawy przez Powstańców Warszawskich albo ich małżonków.

Nagrody wypłacane Powstańcom Warszawskim albo ich małżonkom w obecnym stanie prawnym, w świetle art. 10 ust. 1 pkt 9 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy PIT, stanowią przychód w rozumieniu przepisów ustawy PIT, który podlega opodatkowaniu na ogólnych zasadach według skali podatkowej (art. 27 ustawy PIT).

W przypadku wypłaty nagród Powstańcom Warszawskim zamieszkującym za granicą, dochód ten (uwzględniając rozwiązania przewidziane we właściwej umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej przez Polskę z państwem rezydencji podatnika) co do zasady podlega opodatkowaniu tylko w krajach rezydencji podatkowej podatników.

Miasto stołeczne Warszawa, nie będzie zobowiązane do poboru i wpłaty zaliczek na podatek dochodowy z tytułu wypłaconych nagród. Obowiązane będzie natomiast do wystawienia laureatowi nagrody, rocznej informacji PIT-11 za 2025 r. na zasadach i w terminie określonym odpowiednio w art. 42a i art. 42g ustawy PIT, w której wykaże kwotę nagrody.

Informacja ta będzie stanowić zatem podstawę dla podatnika (laureata nagrody) i organów podatkowych realizujących usługę „Twój e-PIT” do prawidłowego rozliczenia uzyskanych w 2025 r. dochodów.

Propozycja rozwiązania

W roku 2025 przypada 81 rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego, jednego z największych czynów zbrojnych w dziejach Polski. Biorąc pod uwagę zasługi Powstańców Warszawskich walczących o wolną Warszawę i Polskę, pamiętając jednocześnie o sędziwym wieku osób nagrodzonych oraz zapewne związanymi z ich wiekiem kłopotami zdrowotnymi, skutkującymi zwiększeniem wydatków na poratowanie zdrowia, czy ułatwienie zwykłych czynności życiowych, opodatkowanie nagród byłoby przejawem nadmiernego fiskalizmu.

Przygotowany projekt rozporządzenia zawiera propozycję zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych w 2025 r. na podstawie uchwały.

Wejście w życie rozporządzenia spowoduje, że miasto stołeczne Warszawa, nie będzie już obowiązane do wystawienia laureatowi nagrody informacji PIT-11 i do przekazania jej laureatowi i właściwemu ze względu na jego miejsce zamieszkania urzędowi skarbowemu. Oznacza to również, że podatnik nie będzie zobowiązany do wykazania tego dochodu (przychodu) w rocznym zeznaniu podatkowym, bowiem w rocznym zeznaniu podatkowym nie wykazuje się przychodów (dochodów) od których zaniechano poboru podatku.

Uzasadnieniem dla tak przygotowanego rozwiązania jest realizacja konstytucyjnej zasady szczególnej troski Rzeczypospolitej Polskiej o weteranów. Zgodnie bowiem z art. 19 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.) Rzeczpospolita Polska specjalną opieką otacza weteranów walk o niepodległość, zwłaszcza inwalidów wojennych. Wydanie rozporządzenia jest zatem uzasadnione interesem publicznym (przesłanka zawarta w § 1 art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa).

Należy również dodać, że analogiczne wnioski złożone w latach 2018–2024 przez Prezydenta m.st. Warszawy w sprawie uchwał wydanych w tych latach przyznających nagrody żołnierzom Powstania Warszawskiego oraz (po raz pierwszy w 2020 r.) w przypadku śmierci Powstańca ich małżonkom skutkowały wydaniem przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w dniu:

- 1) 12 września 2018 r. rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez żołnierzy Powstania Warszawskiego (Dz. U. poz. 1781);
- 2) 18 października 2019 r. rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez Powstańców Warszawskich (Dz. U. poz. 2092);
- 3) 9 września 2020 r. rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez Powstańców Warszawskich albo ich małżonków (Dz. U. poz. 1577);
- 4) 12 lipca 2021 r. rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez Powstańców Warszawskich albo ich małżonków (Dz. U. poz. 1283);
- 5) 16 września 2022 r. rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez Powstańców Warszawskich albo ich małżonków (Dz. U. poz. 1986);
- 6) 21 czerwca 2023 r. rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez Powstańców Warszawskich albo ich małżonków (Dz. U. poz. 1227);
- 7) 5 czerwca 2024 r. rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez Powstańców Warszawskich albo ich małżonków (Dz. U. poz. 847).

Proponuje się, aby zaniechanie miało zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. (§ 2 projektu rozporządzenia).

Ponadto proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (§ 3 projektu rozporządzenia).

Materia objęta projektem rozporządzenia pozostaje w gestii państw członkowskich i nie podlega harmonizacji.

Projekt rozporządzenia:

- nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji,
- nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia,
- nie wpływa na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców,
- jest zgodny z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Stosownie do postanowień art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) projekt został ujęty w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym projektów rozporządzeń Ministra Finansów pod numerem 976

Zgodnie z art. 5 ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z chwilą przekazania projektu do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.